

A MŰSZAKI BIZTOSÍTÁS FELADATAI A VÁLSÁGKEZELÉSRE
TÖRTÉNŐ FELKÉSZÜLÉS (BÉKEKIKÉPZÉS) IDŐSZAKABAN *

Dr. Haralyi László alezredes, egyetemi adjunktus
MH ZMKA Műszaki tanszék

A válságkezelésre történő felkészülés az én értelmezésem szerint a felkészítés, békekiképzés szerves része. A külföldi példákból (lásd Szomália, Balkán, Haiti) látható, hogy a humanitárius segélyakcióban végzett feladatok keretében is, a békefenntartó vagy béketeremtő akciók során is őrzés-védelem, járőrözés, esetenként harccselekmények, illetve műszaki szakfeladatok - víz kitermelés, tisztítás (Szomália), nem robbanó záruk telepítése, földbeágyazott vagy földfeletti erődítési építmények készítése, útépítés, akna és löszermen-tesítés (ugyancsak Szomália, vagy Ausztria és hazánkban a déli határ mentén - volt a konfliktus (válság) kezelésében résztvevő csapatok - műszaki és nem műszaki alegységek - feladata. Vagyis ugyanazokat a részfeladatokat hajtották végre, mint amelyekre alaprendeltetésükből adódóan sor kerülne háborús cselekmények alkalmával és amire ki kell (kéne) képeznünk őket. Tehát a feladatok maradnak, és a körülmények változnak. A kiképzést úgy kell megtervezni, megszervezni és folytatni, hogy a csapatok feladataikat minden külső befolyásoló körülmény között és ellenére képesek legyenek végrehajtani!

Az alkalmazást tervező törzsek (Kerület Parancsnokság) feladata egyrészt a kiképzés feltételének megteremtése és folyamatos biztosítása, másrészt sajátos értékelő, elemző tevékenység, mely az alkalmazás sajátos körülményeit hivatott meghatározni. A kiképzési követelményeket ezek figyelembevétel-

-----
* Hozzászólás a MH ZMKA Műszaki tanszékének 1995. évi továbbképzésén

telével kell meghatározni, valamint a szak- és "összekovácsoló" kiképzést - értsd ez utóbbi alatt a válságkezelésre összeállított harccsoportok, alkalmi csoportosítások kiképzését - vezetni.

a./ A válságkezelésre kijelölt műszaki csapatok lehetséges szervezete, felszerelése, felkészítése a várható feladatokra.

E felkészítést befolyásolja a műszaki csapatok jelenlegi és tervezett "csökkentett" állománya, valamint a tervezett más, az ország működőképességét biztosítani hivatott feladatok végrehajtására való esetleges készenlét, mely lehet időszakos (pl. árvízveszély, téli időszak) és állandó (bizonyos ipari veszélyforrások).

A műszaki csapatok közül több önálló helyőrségben állomásozik, így a gépkocsizó ügyeletes alegység kiállítását nem kerülheti el. Ez kötött létszám, amit csak több alegységből képesek kiállítani, veszélyeztetve ezzel más, fent említett feladatok végrehajtására való készenlétet és esetenként a napi kiképzést. Célszerűbb lenne a gépkocsizó ügyeletes alegységet szervezetszerű alegység erőben e feladatra kijelölni. A gépkezelők, speciális járművek, eszközök kezelőit célszerűtlen ide beosztani.

Az összefegyvernemi egységek műszaki alegységeit is célszerűtlen és káros e feladatra igénybevenni.

A harcászati ügyeletes alegységeket az összefegyvernemi egységek műszaki századai állományából műszaki utász rajszakasz erővel "célszerű" megerősíteni akadályelhárítási és nem robbanó záruk telepítési feladatainak végrehajtása céljából.

A század-zászlóalj harccsoportokat műszaki szakasszal, 1-2 PZM-2 földmunkagéppel, kotróval, hidvető harckocsival, esetenként zártelepítő alegységgel célszerű megerősíteni.

A **műszaki alegységet** készletezett gyalogság elleni gyorsakadályokkal, robbanóanyaggal, aknákkal, robbantó, akna-telepítő és átjárónyitó felszereléssel, földrobbantó felszereléssel szükséges ellátni. Ezt az alegységet az összefegyvernemi egység műszaki századából célszerű kijelölni és felkészíteni. Szükség esetén a műszaki egységek állományából is ki lehet jelölni, de ez a rosszabb megoldás. Feladatuk lehet a harccsoport alkalmazási körzetében a harccsoport mozgásának biztosítása (akadályelhárítás, torlaszok, nem robbanó gyalogsági záruk készítése, aknacsoportok (aknamező) telepítése, figyelők, fedezékek építése, megkerülő utak felderítése, kitévése, lezárása, részleges akna- és lőszermentesítés. Szakkiképzésük nem tér el a normál kiképzéstől, a harccsoport összekovácsolása is a helyőrségben történhet.

- a **műszaki egységek állományából kijelölt alegységek és feladataik:**

= **műszaki felderítő szakasz-század** : a határ mentén szétbontakoztatott felderítő endszer elemeit képezhetik a kijelölt MÖFIő-ök, MÖFJ-ök. Optikai felderítő lehetőségeik - nappal - jobbak, mint a csapatfelderítő vagy mélységi felderítő alegységeké. A felderítés eredményét fényképen képesek dokumentálni. Célszerű lenne a televíziós eszközök rendszerbe állítása, megfelelő adatátviteli csatornával;

= **műszaki (utász) alegységek**: a határőrség igényei, vagy a harccsoportok igényei szerint gyalogság elleni akadályok, jelző és robbanó aknazárak telepítése, torlaszok építése irányok vagy határszakaszok lezárása céljából;

= **zártelepítő alegységek** a harccsoportok alkalmazási körzeteiben (vagy ezen kívül) irányok, a határőrség igényei szerint határszakaszok robbanózárakkal, torlaszokkal történő gyors lezárása.

= **állásépítő gépek, alegységek** erősítési építmények létesítése a harcsoportok alkalmazási körzeteiben, az RT őrsök települési helyein; mozgást akadályozó árkok létesítése a zöldhatáron átvezető járható irányok járműforgalom előli lezárása céljából;

= **út-hidépítő alegységek** : járőrözési útvonalak berendezése, fenntartása, torlaszok készítése, eltávolítása.

A felsorolt műszaki szakalegységek kiképzése a békehelyőrségben folyhat, az együttműködés megszervezése a parancsnoki állományt érinti.

b./ A műszaki biztosítás feladatai a felkészülési időszakban:

Egyik leglényegesebbnek tartom a **határszakaszok, egyes irányok terepének értékelését, szemrevételezését**, szükséges mértékű részletes műszaki felderítését, ami a törzsek felkészítésébe és a csapatok kiképzésébe is beilleszthető, továbbá állandó karbantartást igényel.

A terepértékelés, szemrevételezés célja, feladata:

- a felderítő rendszer (földi, RT) elemei helyének kiválasztása;

- a terep zárási szempontból történő értékelése (térképen és terepen);

- a terep úton kívüli járhatóságának értékelése úgy a tiltott határátlépés, mint a potenciálisan várható harcselekmények szempontjából (térképen és terepen).

A fenti három szempontot figyelembevéve javaslattétel:

- a felderítő rendszer felépítésére (figyelők, felderítő technikai eszközök telepítési helye, járőrözési útvonalak);

- torlaszok, akadályok, robbanózárok alkalmazására;

- a harccsoportok várható feladataira, összpontosítási körleteire;

- az adott határszakaszon (irányban) a védelem felépítésére.

A (műszaki) felderítés feladata és célja lehet:

- a terepértékelés és szemrevételezés kiegészítésére esetenként részletes terepfelderítés, figyelőpontok bemérése, figyelési, felderítési lehetőségek pontosítása;

- a tervezett járőrözési útvonalak, ÖPK-ek, alkalmazási körletek felderítése a tervek, valamint a berendezésükhöz szükséges anyag, erő, időszükséglet pontosítása érdekében;

- egyes zárelemek helyének pontosítása, idő, erő, anyagszükséglet megállapítása;

- az adott határszakaszon az "ellenség" által alkalmazható határsértési, tiltott határátlépési módok megállapítása, az alkalmazható műszaki ellenrendszabályok számbavétele;

- a műszaki felderítő alegységek begyakoroltatása;

- az RT állomások települési helyének pontosítása;

- helikopter leszállóhelyek, repülési irányok kiválasztása, ellenőrzése.

Mozgás-, manőverbiztosítás érdekében:

- a felhasználásra tervezett útvonalak ellenőrzése, a szükséges megerősítés, sebezhető pontok, megkerülési lehetőségek megállapítása, szakanyagok beszerzése, tárolása;

A műszakizár-rendszer létrehozása érdekében:

- a terep zárási szempontból történő értékelése, az adatok pontosítása;

- zárási tervek elkészítése, helyhez, objektumhoz kötve, erő, eszköz, anyag számvetéssel, készletezéssel együtt.

Az erődítés érdekében:

- tervezett alkalmazási és védőkörletek műszaki felderítésére.

ritése;

- a berendezés fokának meghatározása;
- a berendezési idő és anyagszükséglet, berendező erő meghatározása;
- a szükséges anyagok beszerzése, tárolása.

Egyéb műszaki feladatok

- **víz kitermelése, tisztítása** - meg kell tervezni a katonai, polgári mobil vízellátó eszközök alkalmazását, mivel a kommunális hálózat megsérülhet. A víznyerő helyeket megbízhatóan őrizni kell! (fegyveres őrség, akadályok!);

- műszaki anyagellátás:

= véleményem szerint több, kisebb vegyes raktár célszerűbb, rugalmasabb. A szükséges műszaki anyag "helyben" van, nem kell nagy távolságról a helyszínre szállítani;

= készletezni kellene a drótakadályokat, harckocsiasztókat;

= a feladatszabással együtt az anyagellátás rendjét is meg kell határozni, és a műszaki feladatok végrehajtását időben el kell kezdeni.

Eddigi tapasztalatok:

- a nálunk várható eseményekre a külföldi forrásokban kevés utalás van! (A válságkezelő erők alkalmazása nem a saját "kérítésük" mentén történt, és az alkalmazás célja is más volt);

- célszerű lenne az osztrák tapasztalatokat feldolgozni;

- a műszaki felderítő egységek optikai eszközei - távfényképező műszer - beváltak, bár több mint 50 éves konstrukció! Az okulárra helyezett videokamera segítségével elvileg a képtovábbítás is megoldható, bár a képminőség nem a legjobb;

- célszerű lenne leváltani a régi távfényképező mű-

szert az objektív kicsi (1:25) fényereje és a reális időn belüli információtovábbítás megoldatlansága miatt;

- célszerű lenne a felderítő optikai/fotoelektronikai eszközök alkalmazásán gondolkodni, és a fejlesztést a felderítő, tűzér, műszaki szolgálatoknak közösen tervezni.

----- *** -----

A CSEH KÖZTARSASAG HADEREJÉNEK ÚJ GENERÁCIÓS ESZKÖZE
AZ MV-3 AKNASZÓRÓ BERENDEZÉS *

Jan Giref mk. alezredes

Dr. Lubomir Kroupa mk. őrnagy, kandidátus

(Fordította: Dr. Lukács László őrnagy, egy. adjunktus
a hadtudomány kandidátusa)

A védelmi harc magasfokú mozgékonyásával és dinamikájával szemben támasztott egyre növekvő követelmények, kiemelt fontosságúvá teszik az aknamezők gyors és operatív telepíthetőségének biztosítását.

Jelenleg a Cseh Köztársaság Hadseregének műszaki csapatai a föld felszínére történő aknatelepítésre univerzális aknarakót (UMU), gépjárműre szerelt aknatelepítőt (PVZSz) és MU-90 aknarakót alkalmaznak.

A robbanózárak telepítési idejének jelentős csökkentésével kapcsolatos követelmények eredményeként került kifejlesztésre az **MV-3 aknaszóró berendezés**. Ez az eszköz - a

-----
* A szerzők a Brnói Nemzetvédelmi Akadémia Műszaki tanszékének oktatói, akik cikküket a Műszaki Katonai Közlöny számára írták